

Programok, folyamatok megvalósítása

Tanulókörök

Felsőegerszeg- Öszköszöntő

BESZÁMOLÓ

Tanulókör – Öszköszöntő

Időpont: 2020. október 30. (péntek) 17⁰⁰ órától

Helyszín: 7370 Felsőegerszeg, Fő utca 8. – Községi Ház

Jelenlévők: Melléklet jelenléti ív szerint.

Program:

Polgármester köszöntője

„A helyi identitás és kohézió erősítése Sásd térségében” projekt már megvalósult eseményeinek ismertetése

A tökfáragás – ismertető

Az öszköszöntő ötletek megvalósítása – jó hangulat, közösségformáló, hasznos kreatív együtt töltött idő

Program ismertetése:

A rendezvénynek a felsőegerszegi Községi Ház adott otthont. A foglalkozáson az ifjabb és az idősebb generációk is jelen voltak.

A program kezdetén Herke Csaba polgármester köszöntötte a résztvevőket, és tájékoztatta őket, hogy a rendezvény a TOP-5.3.1-16-BA2-2017-00002 projekt keretében valósul meg, annak támogatási forrása igénybe vételével.

Elmondta: A tanulókörök szervezése a közösségi **programok, folyamatok megvalósításához** kapcsolódik.

A tanulókör olyan önszerveződő kiscsoport, ahol a résztvevők

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

egyeztetett rendszerességgel összejönnek, hogy az általuk meghatározott terv szerint tanuljanak, vitázzanak adott témáról, vagy kulturális tevékenységet végezzenek. Az önképző körök munkája a tagok tapasztalatára épül, céljuk, hogy egymástól tanuljanak, együtt gondolkodjanak az általuk választott témakörben.

A tevékenységgel elérni kívánt cél: A lehető legegyszerűbb módon tárjuk fel, megszerezzük, és adjuk át egymásnak azt a tudást, tapasztalatot, hozzáértést, amelyet önszerveződő formában, informális tanulási módszerrel átadhatók egymásnak a helyi közösségekben. Helyi ismeretek, egyéni tudás, illetve generációk közötti tudásátadás, esetleg modern tudás átadása és nyilvánosságra hozása a célunk. Ezen önképző körök munkája a tagok tapasztalatára épül. Céljuk, hogy egymástól tanuljanak egy vagy több választott témakörben.

Ezt követően a szakmai vezető tájékoztatta a résztvevőket arról, hogy a projekt keretében mely közösségi akciók, tevékenységek, események valósultak már meg:

- 2018. július 21. napján Varga községben, az első szomszédünnep,
- 2018. december 1. napján, Baranyajenőn közösségi rendezvény,
- 2019. február 23. napján Gödrében közösségi rendezvény,
- 2019. június 29. napján, Szágyon az első szomszédünnep,
- 2019. július 27. napján Varga községben a második szomszédünnep,
- 2019. augusztus 10. napján Baranyajenő településen az első szomszédünnep,
- 2019. augusztus 18. napján Gödrében az első szomszédünnep,
- 2019. szeptember 7. napján, Felsőegerszegen az első szomszédünnep,
- 2020. szeptember 5. napján, Felsőegerszegen a második szomszédünnep,
- 2019. szeptember 14. napján Gödre községben az első közösségi kiállítás,
- 2019. október 5. napján, Baranyajenőn az első közösségi kiállítás,
- 2019. október 19. napján Felsőegerszeg településen, az első közösségi kiállítás,
- 2020. február 22. napján, Szágy településen az első közösségi kiállítás,
- 2020. március 14. napján, Mindszentgodisán az első közösségi kiállítás,
- 2020. október 10. napján, Felsőegerszeg községben a második közösségi kiállítás,
- 2020. október 23. napján, Varga településen az első közösségi kiállítás.

A közösségi programok, folyamatok körében megvalósításra került:

- 2018. november 12. napján Mindszentgodisa településen, az első tanuló kör,
- 2018. december 12. napján Varga településen az első tanuló kör,
- 2019. április 17. napján Gödrében az első tanuló kör,

- 2019. december 5. napján Gödrében a második tanulókör,
- 2020. szeptember 12. napján, a harmadik tanulókör.

Lakossági részvételi fórum volt:

- 2018. július 17. napján Gödrében,
- 2018. augusztus 17. napján, Baranyajenőn,
- 2019. január 25. napján Varga községben,
- 2019. április 12. napján, Felsőegerszegen,
- 2019. november 15. napján Mindszentgodisa községben
- 2019. december 10. napján Szágy községben.

Majd ezt követően a szakmai vezető ismertetője következett:

A tökfaragás története: Manapság a **töklámpás** készítését sokan az angolszász és amerikai ünnephez, a Halloweenhez kötik, pedig a tökfaragás Magyarországon is régi hagyomány. Olyannyira régi, hogy az első erről szóló történet egészen Salamon, Árpád-házi királyunk idejébe nyúlik vissza. Salamon trónviszályban állt unokatestvéreivel: Gézával, illetve annak halála után Lászlóval. 1081-ben Salamon ugyan elismerte Lászlót, mint magyar királyt, cserében megtarthatta királyi címét és László udvartartást is rendelt mellé, Salamon azonban a királyi udvarban is terveket szőtt a trón visszaszerzésére. Ezek után László biztonsági okokból a visegrádi vár tornyába záratta. Az öröknek parancsba adták, hogy sötétedés után töklámpásokkal világítsák ki a tornyot, hogy éjszaka is szemmel tarthassák a rabot. A különleges „fáklyák” azonban nemcsak a vár foglyát világították meg, hanem a Dunán közlekedő hajósoknak is támpontul szolgáltak. Innen ered a mondás: „fénylik, mint Salamon töke”. Az eredeti vár, ahol a király egykor raboskodott, sajnos nem maradt fenn, viszont romjainak köveiből építtetett új várat IV. Béla a tatárjárás után. A jelenleg is meglévő Salamon-torony egykori királyunk emlékét őrzi.

A Haloween története: Egy hiedelem szerint október utolsó napján a legvékonyabb a választóvonal az élők és a holtak világa között. Az elkárhozott lelkek addig barangolnak, amíg meg nem találják egykori lakhelyüket és megpróbálnak visszatérni az élők világába. Már a kelták is védekeztek ez ellen. Október 31-én miután betakarították a termést és elraktározták télre, megkezdődött a mulatság. Szellemnek öltözve parádézta az utcákon, hogy a Gonoszt megzavarják, és végleg elűzhessék.

Jack, az az a töklámpás története:

Az úgynevezett Jack-lámpa kettős célt szolgált. Egyrészt távol tartotta a gonosz szellemeket, másrészt a halottak szellemeinek világított, hogy hazatalálhassanak.

Egy ír legenda szerint nevét egy Jack O'Lanter nevű részeges kovácsról kapta. A legenda

szerint egy szép napon odament a részeges Jackhez az ördög és hívta magával. Jack azonban nem akart vele tartani, ezért hát furfangos cselt eszelt ki inkább és ravasz módon elérte, hogy az ördög felmásson egy fára. Jack tudta, hogy mitől fél az ördög és a fa oldalára egy keresztet rajzolt. Az ördög nagyon megrettent a kerestől és nem is mert lemászni, kénytelen volt a fa ágán kucorogni. Az ördög addig-addig egyezkedett a furfangos kováccsal, hogy ígéretet tett arra, hogy soha többé nem fogja kísérteni a lelkét, ha végre leengedi őt. Jack ekkor megengedte az ördögnek, hogy lemásson a fáról, aki abban a pillanatban el is tűnt. Azonban amikor Jack meghalt, lelke a menny és a pokol között rekedt, mert a mennybe nem engedték be, mivel élete során sokat részegeskedett és bűnös módon élt, de az ördög sem akarta a pokolba befogadni, mert nagyon haragudott Jackre a régi csínye miatt. Végül az ördög szánta meg és egy izzó fadarabot dobott Jacknek a pokol katlana alatt lobogó tűz parazsából, a parazsat Jack egy marharépa tette, amit a nyugtalan lelkének szánt, világító lámpásnak. Azóta Jack lelke ennek a marharépa lámpáskának a fényénél keresi a megnyugvását.

Az ír néphagyományt követő Amerikában, a legendában szereplő eredeti takarmányrét a narancssárga színű látványosabb kivájt vigyorgó sütőtök forma váltotta fel.

A tradicionális töklámpásnak az ijesztőre faragott arcformája az ősi babona szerint arra szolgált, hogy távol tartsák a terméstől az azt tönkretévő gonosz szellemeket, illetve ezzel a lámpással világítottak a halottak szellemeinek, hogy azok hazatalálhassanak.

Napjaink töklámpásai jellemzően sütőtökből faragott lámpások, bár eredetileg ezek nagy tarlórépákból készültek. A töklámpások főként a Samhain és a Halloween ünnepéhez kapcsolódnak, nevét (jack-o'-lantern) a tőzegtelepek felett lebegő furcsa fényes jelenségről, a lidércről vagy lidércfényről kapta. A tipikus töklámpások tetejét levágják, belsejét kikaparják, felületére jellemzően szörnyszerű arcot faragnak, belsejébe pedig gyertyát vagy lámpát helyeznek.

Sokrétű felhasználásának köszönhetően a tök napjainkban is népszerű növényünk. Számos településen rendeznek évente szeptember – október tájékán tökfesztivált. Nagydoboson, Rácalmásán, Zebegényben, Óriszentpéteren, Balatonalmádiban, Balatonbogláron, Fertőszéplakon vagy Kiskundorozmán egyaránt élvezhetjük a fesztiválok hangulatát. Részt vehetünk gasztronómiai, kulturális vagy kézműves programokon, kóstolhatunk ismert és kevésbé ismert ételeket vagy megcsodálhatjuk a szebbnél szebb töklámpásokat.

A globalizáció hatására a világ számos kulturális hagyománya, szokása lépi át az országok határát, és elterjed földünk

számos országában, illetve ötvöződik a helyi szokásokkal. Ennek tipikus példája a tökfáragás is, mely évszázados hagyományokkal bír hazánkban is, de az angolszász kultúra is egyértelműen hatott rá. A kultúrák keveredése, ötvöződése világjelenség, így természetes, hogy a tökfáragás, mint tanulókori téma igényként merült fel a helyi közösségben.

A kézművesség forma-átalakító, kézzel vagy kézi szerszámokkal végzett tevékenység. Az őszi köszöntő foglalkozáson elsősorban tököt faragtak a résztvevők, de lehetőség volt marcipán formázására is, és a legkisebbek papírból készíthettek díszeket, tehát ki-ki kezűgyességének megfelelően választhatott kézműves technikát.

A felsőegerszegi tanulókör megmutatta, hogy a kor trendjeinek, ízlésének megfelelően hogyan lehet az informális tanulás során (láttuk valahol, olvastuk valahol) elsajátított kompetenciákkal és kreativitással látványosabbnál-látványosabb „alkotásokat” készíteni.

Az egymástól megismert mintákkal, technikákkal a jövőben még látványosabb/különlegesebb töklámpásokat „alkothatnak” a résztvevők.

A közösen végzett falusi tevékenységek elengedhetetlen velejárója, hogy a résztvevőket étellel és itallal kínálja a házigazda. A felsőegerszegi tanulókör sem volt kivétel ez alól a kedves szokás alól. Az önkéntes segítők süteménnyel, teával kínálták a tanulókör résztvevőit.

A felsőegerszegi őszi köszöntő tanulókör az ifjabb és az idősebb generációk, a helyi vezetők, és az önkéntes segítők önszerveződő kiscsoportos foglalkozása volt, ahol megvalósulhatott az ifjabb és idősebb generációk kulturális ismereteinek bővítése, illetve irányított és koordinált képző és fejlesztő tevékenységet végezhettek. A tevékenység célja többek között a helyi társadalom (hasznos) tudásának, tapasztalatainak és hagyományainak átadása, bővítése volt. A helyi tapasztalat és tudás „kézzelfoghatóvá tett” kommunikációja alapját képezi a helyi identitástudat, tudatosság, elköteleződés, aktivitás fejlődésének/fejlesztésének. Így a program szerves része a közösségfejlesztés folyamatának, és egyben eleget tesz a „Közösségfejlesztési módszertani útmutató” 3.2.2.4. pontja szerinti előírásoknak is.

Észrevételek, tapasztalatok:

A tanulókörök meghatározása a Helyi Cselekvési Tervben megtörtént. A dokumentum tartalmazza, hogy a konzorciumot alkotó településeken összesen 18 tanulókör foglalkozás valósul meg különböző témakörökben. A rendezvénynaptár tartalmazza az ütemezésüket. A tanulókörök megtervezésekor adaptálásra kerültek az Útmutató 3.2.2.4.

pontjában foglaltak azzal, hogy a Helyi Cselekvési Terv és a rendezvénynaptár tekinthető a tanulókörök megtervezésének és az ütemezés alapidokumentumának. A helyi javaslatok, igények adják meg azt a tematikai keretet, amelyben a közösségfejlesztési tevékenység, a tanulókörben megvalósul. Ezeket a településeken közreműködő érintettek segítik. A tanulókörök lebonyolítása a szakmai vezető feladata, amelyet megoszt a helyi témavezetővel, illetve témavezetőkkel. A 8-10 fő aktív részvétele a tanulókörök szervezésében a helyi motiváció tekintetében gyakorlatilag nem megvalósítható. A projektben megvalósult tevékenységek dokumentációja, így a tanulókörök dokumentációja a projekt megvalósítása során a szakmai vezető kezelésében van. A szakmai beszámoló tekinthető a közösségi program jegyzőkönyvnek.

A résztvevők megszólítása/összehívása tradicionális eszközökkel történt, meghívókkal, plakátokkal. A meghívók, plakátok segítségével a település valamennyi lakója értesült az eseményről.

A kézműves foglalkozáson készített „alkotások” körét, anyagát, technikáját, a készségeket, a korcsoportot, sajátosságokat figyelembevételével határozták meg. Valamennyi jelenlévő aktívan bevonódott a munkába. Az alkotómunka folyamatát sok-sok ügyes, kreatív ötletet, technikát tanítottak egymásnak a résztvevők. Elmondható, hogy az alkotás, a közösen végzett kreatív tevékenység jótékony hatást gyakorol a közösség összekovácsolódására, aktív találkozási, érintkezési, és tudásmegosztási lehetőséget biztosít a résztvevők között.

A résztvevők körére a gyermekkoruktól, a nyugdíjas korúakig terjedt. A program a fő tematikáját tekintve kreatív műhely. A tanulókörben a korosztályi különbségeknek megfelelően eltértek az alkalmazott technikai megoldások. A tanulókörre a felnőtt-felnőtt közötti tanulás is megfigyelhető volt. Ez a készített tóklámpások mintázatán is látszik. Az elkészült alkotások tükrözik a mai design trendeket, még ha tőkfaragásról is van szó! A kész alkotásokról a fényképeket csatoltuk a szakmai beszámolóhoz. Remélhetőleg egy-két tóklámpás annyira jól sikerült, hogy távol tartja a gonosz szellemeket a háztól vagy éppen szép hangulatvilágítást adott a hazatérőnek!

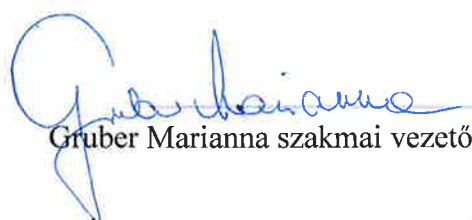
A Projekt keretében, Felsőegerszeg községben megvalósított tanulóköri program a Helyi Cselekvési Tervben meghatározott megvalósítandó tevékenység, a helyzetelemzésben feltárt probléma (a helyben elérhető informális tanulási lehetőség hiánypótló lehet az adott települések közlekedési nehézségei miatt) megoldását szolgálja.

A közösségi program megszervezésében, a helyiség berendezésében, az alapanyagok beszerzésében, és a

megvalósításban, a képviselő-testület tagjai és önkéntes segítők is tevékeny részt vállaltak. A közösségi program megvalósításában segítő, elkötelezett felsőegerszegi emberek a Projekttel elérni kívánt célok megvalósulásának zálogai. Elmondható tehát, hogy a program sikeresen szolgálta a Projektben megfogalmazott célok megvalósulását.

Gödre, 2020. november 3.

7

Gruber Marianna szakmai vezető